

TUYÊN BỐ PHNÔM-PÊNH VỀ VIỆC THÔNG QUA TUYÊN BỐ ASEAN VỀ QUYỀN CON NGƯỜI (AHRD)

CHÚNG TÔI, những Người đứng đầu Nhà nước/Chính phủ các Quốc gia Thành viên Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á (ASEAN), nhân dịp Hội nghị Cấp cao ASEAN lần thứ 21 tại Phnôm-Pênh, Căm-pu-chia;

TÁI KHẲNG ĐỊNH cam kết của ASEAN trong việc thúc đẩy và bảo vệ các quyền và tự do cơ bản của con người cũng như cam kết đối với các mục tiêu và nguyên tắc quy định trong Hiến chương ASEAN, trong đó có các nguyên tắc dân chủ, pháp quyền và quản trị tốt;

TÁI KHẲNG ĐỊNH cam kết của ASEAN và các Quốc gia Thành viên đối với Hiến chương Liên hợp quốc, Tuyên ngôn Thế giới về Quyền Con người, Tuyên bố và Chương trình Hành động Viên và đối với các văn kiện quốc tế khác về quyền con người mà các Quốc gia Thành viên ASEAN là bên tham gia cũng như các tuyên bố và văn kiện liên quan đến quyền con người của ASEAN.

GHI NHẬN vai trò quan trọng của Ủy ban liên Chính phủ ASEAN về Nhân quyền (AICHR) với tư cách là cơ quan chính chịu trách nhiệm về thúc đẩy và bảo vệ quyền con người trong ASEAN, đóng góp vào tiến trình xây dựng Cộng đồng ASEAN hướng tới người dân và là phương tiện từng bước thúc đẩy phát triển xã hội và công lý, thực hiện đầy đủ nhân phẩm và nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân ASEAN;

ĐÁNH GIÁ CAO AICHR đã xây dựng một tuyên bố toàn diện về quyền con người, trên cơ sở tham vấn các cơ quan chuyên ngành ASEAN và các bên liên quan khác;

GHI NHẬN những đóng góp có ý nghĩa của các cơ quan chuyên ngành ASEAN và các bên liên quan khác trong thúc đẩy và bảo vệ nhân quyền trong ASEAN, và khuyến khích các cơ quan này tiếp tục gắn kết và đối thoại với AICHR;

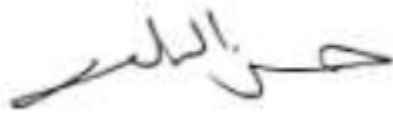
DƯỚI ĐÂY QUYẾT ĐỊNH:

- 1. THÔNG QUA** Tuyên bố ASEAN về Quyền Con người (AHRD); và
- 2. KHẲNG ĐỊNH** cam kết của chúng tôi đối với việc thực hiện đầy đủ Tuyên bố ASEAN về Quyền Con người nhằm thúc đẩy và bảo vệ quyền con người ở khu vực; và
- 3. TÁI KHẲNG ĐỊNH** cam kết bảo đảm việc thực hiện Tuyên bố ASEAN về Quyền Con người phù hợp với các cam kết đối với Hiến chương

Liên Hợp quốc, Tuyên ngôn Thế giới về Quyền Con người, Tuyên bố và Chương trình Hành động Viên; và các văn kiện quốc tế về quyền con người khác mà các Quốc gia Thành viên ASEAN là bên tham gia; cũng như các tuyên bố và văn kiện khác của ASEAN liên quan đến quyền con người.

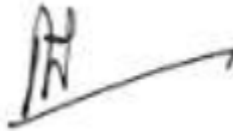
HOÀN THÀNH tại Phnôm-Pênh, Vương quốc Căm-pu-chia, ngày Mười Tám Tháng Mười Một năm Hai nghìn Mười hai, với một bản gốc bằng Tiếng Anh.

Bru-nây Đa-rút-xa-lam:

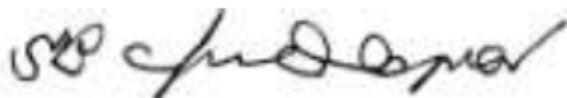
HAJI HASSANAL BOLKIAH
Quốc vương của Bru-nây Đa-rút-xa-lam

Vương quốc Căm-pu-chia:

SAMDECH AKKA MOHA SEN PADEI TECO HUN SEN
Thủ tướng

Cộng hòa In-đô-nê-xia:

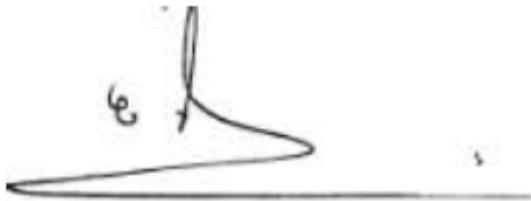
SUSILO BAMBANG YUDHOYONO
Tổng thống

Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào:

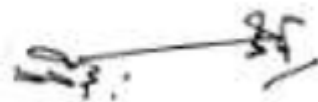
THONGSING THAMMAVONG
Thủ tướng

Ma-lai-xi-a:

DATO' SRI MOHD NAJIB TUN ABDUL RAZAK
Thủ tướng

Liên bang Mi-an-ma:

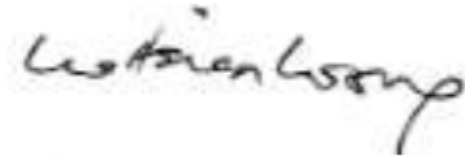
U THEIN SEIN
Tổng thống

Cộng hòa Phi-líp-pin:

BENIGNO S. AQUINO III
Tổng thống

Cộng hòa Xin-ga-po:

LEE HSIEN LOONG
Thủ tướng

Vương quốc Thái Lan:

YINGLUCK SHINAWATRA
Thủ tướng

Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam:

NGUYỄN TẤN DŨNG
Thủ tướng

TUYÊN BỐ ASEAN VỀ QUYỀN CON NGƯỜI

CHÚNG TÔI, Những Người đứng đầu Nhà nước/Chính phủ các Quốc gia Thành viên Hiệp hội các Quốc gia Đông Nam Á (dưới đây gọi tắt là “ASEAN”), gồm: Bru-nây Đa-rút-xa-lam, Vương quốc Căm-pu-chia, Cộng hòa In-đô-nê-xi-a, Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào, Ma-lai-xi-a, Cộng hòa Liên bang Mi-an-ma, Cộng hòa Phi-líp-pin, Cộng hòa Xinh-ga-po, Vương quốc Thái lan và Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, nhân dịp Cấp cao ASEAN lần thứ 21 tại Phnôm-pênh, Căm-pu-chia.

TÁI KHẲNG ĐỊNH tuân thủ các mục tiêu và nguyên tắc của ASEAN được nêu trong Hiến chương ASEAN, nhất là nguyên tắc tôn trọng, thúc đẩy và bảo vệ các quyền và tự do cơ bản của con người, cũng như các nguyên tắc về dân chủ, pháp quyền và quản trị tốt;

TÁI KHẲNG ĐỊNH TIẾP cam kết đối với Tuyên ngôn thế giới về quyền con người, Hiến chương Liên hợp quốc, Tuyên bố và Chương trình Hành động Viên, và các văn kiện quốc tế về Quyền con người khác mà các Quốc gia thành viên ASEAN đã tham gia;

ĐỒNG THỜI TÁI KHẲNG ĐỊNH tầm quan trọng của các nỗ lực của ASEAN nhằm thúc đẩy các quyền con người, trong đó có Tuyên bố về sự Tiến bộ của Phụ nữ trong Khu vực ASEAN và Tuyên bố về Xóa bỏ Bạo lực đối với Phụ nữ trong Khu vực ASEAN;

TIN TƯỞNG rằng Tuyên bố này sẽ góp phần xây dựng khuôn khổ cho hợp tác về quyền con người trong khu vực và đóng góp vào tiến trình xây dựng cộng đồng ASEAN;

DƯỚI ĐÂY TUYÊN BỐ NHƯ SAU:

CÁC NGUYÊN TẮC CHUNG

1. Tất cả mọi người sinh ra đều được tự do và bình đẳng về phẩm giá và các quyền.–Mọi người đều được phú cho lý trí và lương tâm và cần ứng xử với nhau với tinh thần nhân văn.
2. Mọi cá nhân đều được thụ hưởng các quyền và tự do được nêu trong văn kiện này, không phân biệt đối xử dưới mọi hình thức, như: chủng tộc, giới tính, độ tuổi, ngôn ngữ, tôn giáo, quan điểm chính trị hoặc quan điểm khác, nguồn gốc

dân tộc hoặc xã hội, tình trạng kinh tế, thành phần xuất thân, khuyết tật hoặc các tình trạng khác.

3. Mọi người đều có quyền được công nhận là một thể nhân trước pháp luật ở mọi nơi. Mọi người đều bình đẳng trước pháp luật và được pháp luật bảo vệ một cách bình đẳng, không bị phân biệt đối xử.
4. Các quyền của phụ nữ, trẻ em, người già, người khuyết tật, lao động di cư, các nhóm dễ bị tổn thương và các nhóm bị gạt ra ngoài lề xã hội là một phần không thể thiếu và không thể tách ra khỏi các quyền con người và các quyền tự do cơ bản.
5. Mọi người đều có quyền được bồi thường thỏa đáng khi các quyền được thừa nhận theo Hiến pháp và pháp luật của người đó bị vi phạm. Nội dung và hình thức bồi thường do các tòa án hoặc cơ quan có thẩm quyền khác quyết định.
6. Việc thụ hưởng quyền con người và các quyền tự do cơ bản phải cân bằng với việc thực hiện các nghĩa vụ tương ứng vì mỗi người đều phải có trách nhiệm đối với tất cả các cá nhân khác, với cộng đồng và xã hội nơi người đó sinh sống. Trách nhiệm chính thúc đẩy và bảo vệ các quyền và tự do cơ bản của con người trước hết thuộc về tất cả các Quốc gia thành viên ASEAN.
7. Tất cả các quyền con người đều mang tính phổ quát, không thể chia tách, phụ thuộc lẫn nhau và tương quan với nhau. Tất cả các quyền và tự do cơ bản của con người nêu trong Tuyên bố này phải được công nhận và thực hiện một cách công bằng và bình đẳng, trên cùng một cơ sở và tầm quan trọng như nhau. Đồng thời, việc thực thi các quyền con người phải được xem xét trong đặc thù khu vực và quốc gia, tính đến sự khác biệt về hệ thống chính trị, kinh tế, pháp lý, xã hội, văn hóa, lịch sử và tôn giáo.
8. Các quyền và tự do cơ bản của mỗi người sẽ được thực hiện trong mối tương quan với các quyền và tự do cơ bản của những người khác. Việc thực thi các quyền và tự do cơ bản của con người sẽ chỉ bị giới hạn theo quy định của luật pháp nhằm mục đích đảm bảo việc thừa nhận các quyền và tự do cơ bản của những người khác và để đáp ứng các yêu cầu chính đáng về an ninh quốc gia, trật tự công cộng, y tế công cộng, an toàn công cộng, đạo đức xã hội, cũng như phúc lợi chung của tất cả mọi người trong một xã hội dân chủ.
9. Trong quá trình thực thi các quyền và tự do cơ bản được nêu trong Tuyên bố này, các nguyên tắc về không thiên vị, khách quan, không chọn lọc, không phân biệt đối xử, không đối đầu cũng như tránh tiêu chuẩn kép và chính trị hóa, sẽ luôn luôn được tôn trọng. Tiến trình thực thi này cần tính đến sự tham gia của người dân, tính toàn diện và có trách nhiệm.

CÁC QUYỀN DÂN SỰ VÀ CHÍNH TRỊ

10. Các Quốc gia thành viên ASEAN khẳng định lại tất cả các quyền dân sự và chính trị nêu trong Tuyên ngôn Thế giới về Quyền Con người. Cụ thể, các Quốc gia Thành viên ASEAN khẳng định các quyền và tự do cơ bản sau đây:

11. Mọi người đều có quyền tự thân được sống và được pháp luật bảo vệ. Không ai bị tước mạng sống trừ khi pháp luật có quy định khác.
12. Mọi người đều có quyền hưởng tự do và an ninh cá nhân, không bị bắt bớ, tìm kiếm, giam giữ, bắt cóc một cách tùy ý hay chịu bất kỳ hình thức tước đoạt tự do nào khác.
13. Mọi người đều có quyền không bị bắt làm nô dịch hay nô lệ dưới mọi hình thức, hoặc trở thành nạn nhân của nạn buôn bán người, kể cả vì mục đích buôn bán các cơ quan cơ thể con người.
14. Mọi người đều có quyền không bị tra tấn, bị đối xử hoặc trừng phạt một cách tàn ác, vô nhân đạo hoặc hạ thấp nhân phẩm.
15. Mọi người đều có quyền tự do đi lại và cư trú trong phạm vi lãnh thổ quốc gia của họ. Mọi người đều có quyền rời khỏi bất kỳ nước nào, kể cả nước mình, và có quyền quay trở lại đất nước của mình.
16. Mọi người đều có quyền tìm kiếm, xin và nhận tị nạn ở quốc gia khác theo quy định của pháp luật quốc gia đó và các thỏa thuận quốc tế liên quan có hiệu lực.
17. Mọi người đều có quyền sở hữu, sử dụng, định đoạt và cho đi các tài sản thuộc sở hữu hợp pháp của riêng người đó hoặc có liên quan tới những người khác. Không ai có quyền tùy ý tước đoạt những tài sản này.
18. Mọi người đều có quyền có một quốc tịch theo quy định của pháp luật, không bị tước đoạt quốc tịch này một cách tùy tiện hoặc bị từ chối quyền được thay đổi quốc tịch đó.
19. Gia đình, một tế bào cơ bản và tự nhiên của xã hội, có quyền được xã hội và mỗi Quốc gia thành viên ASEAN bảo hộ. Nam giới và phụ nữ đến tuổi có quyền được kết hôn trên cơ sở tự nguyện hoàn toàn, có quyền lập gia đình và có quyền ly hôn theo quy định của pháp luật.
20. (1) Người bị cáo buộc là phạm tội hình sự có quyền được coi là vô tội cho tới khi được chứng minh là phạm tội theo quy định của pháp luật trong một phiên xử công bằng và công khai, tiến hành bởi một tòa án có thẩm quyền, độc lập và không thiên vị và có quyền được bào chữa trước tòa.

(2) Không ai bị coi là phạm tội hình sự vì một hành động hoặc không hành động mà không cấu thành tội phạm hình sự theo pháp luật quốc gia hoặc pháp luật quốc tế tại thời điểm thực hiện hành vi đó và không ai bị trừng phạt nặng hơn hành vi phạm tội được pháp luật quy định tại thời điểm hành vi đó diễn ra.

(3) Không ai bị đưa ra xét xử hoặc bị trừng phạt lần thứ hai về cùng một tội phạm mà người đó đã bị kết án hoặc đã hoàn thành thi hành án theo đúng quy định của pháp luật và thủ tục tố tụng hình sự của mỗi quốc gia thành viên ASEAN.

21. Mọi người đều có quyền không bị can thiệp một cách tùy tiện vào sự riêng tư, gia đình, nhà ở hoặc thư tín, bao gồm dữ liệu cá nhân, hoặc bị xâm phạm đến danh dự và uy tín của bản thân. Mọi người đều có quyền được bảo vệ trước pháp luật chống lại những can thiệp hoặc xâm phạm như vậy.
22. Mọi người đều có quyền tự do tư tưởng, nhận thức, tín ngưỡng và tôn giáo. Mọi hình thức không khoan dung, phân biệt đối xử và kích động hận thù trên cơ sở tôn giáo và tín ngưỡng cần bị loại bỏ.
23. Mọi người đều có quyền tự do về quan điểm và ngôn luận, bao gồm: quyền tự do giữ quan điểm cá nhân mà không bị can thiệp, quyền tự do tìm kiếm, tiếp nhận và truyền đạt thông tin, dưới hình thức truyền miệng, bằng văn bản viết hay thông qua các phương tiện khác tùy theo sự lựa chọn của họ.
24. Mọi người đều có quyền tự do hội họp một cách hòa bình.
25. (1) Mọi người là công dân của một nước đều có quyền được tham gia vào chính phủ của đất nước họ, một cách gián tiếp hoặc trực tiếp thông qua các đại diện được bầu cử một cách dân chủ, theo quy định của luật pháp quốc gia.

(2) Mỗi công dân đều có quyền bỏ phiếu trong các cuộc bầu cử định kỳ và hợp pháp, thông qua hình thức phổ thông đầu phiếu, bình đẳng và thông qua bỏ phiếu kín, nhằm đảm bảo cho cử tri được tự do bày tỏ ý nguyện của mình, phù hợp với quy định của luật pháp quốc gia.

CÁC QUYỀN KINH TẾ, XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA

26. Các Quốc gia thành viên ASEAN khẳng định lại tất cả các quyền kinh tế, xã hội và văn hóa nêu trong Tuyên ngôn Thế giới về Quyền Con người. Cụ thể, các Quốc gia Thành viên ASEAN khẳng định các quyền sau đây:
 27. (1) Mọi người đều có quyền làm việc, tự do lựa chọn công việc, được hưởng những điều kiện làm việc công bằng, đầy đủ và thuận lợi và được tiếp cận các chương trình hỗ trợ dành cho người thất nghiệp.

(2) Mọi người đều có quyền thành lập và gia nhập công đoàn do mình lựa chọn nhằm bảo vệ lợi ích của mình, phù hợp với các quy định và luật pháp quốc gia.

(3) Trẻ em và thanh thiếu niên có quyền không bị bóc lột về kinh tế và xã hội. Những người sử dụng trẻ em và thanh thiếu niên làm các công việc gây tổn hại đến tinh thần và sức khỏe, nguy hiểm cho tính mạng, hoặc có thể cản trở sự phát triển bình thường, trong đó có việc giáo dục của các em, sẽ bị trừng phạt theo pháp luật. Các Quốc gia thành viên ASEAN nên định ra giới hạn về độ tuổi mà việc thuê mướn lao động trẻ em dưới độ tuổi đó phải bị pháp luật nghiêm cấm và trừng phạt.
28. Mọi người đều có quyền thụ hưởng một mức sống thích đáng cho bản thân và gia đình mình bao gồm:

- a. Quyền có lương thực đầy đủ và phù hợp, không bị đói và được tiếp cận với thực phẩm an toàn và đủ dinh dưỡng;
 - b. Quyền có đủ trang phục;
 - c. Quyền có nơi ở phù hợp;
 - d. Quyền được chăm sóc y tế và những dịch vụ xã hội thiết yếu;
 - e. Quyền được có nước uống an toàn và vệ sinh;
 - f. Quyền được hưởng một môi trường an toàn, trong sạch và bền vững.
29. (1) Mọi người đều có quyền được hưởng những tiêu chuẩn cao nhất về thể chất, tinh thần và sức khỏe sinh sản, quyền hưởng các dịch vụ chăm sóc sức khỏe cơ bản và phù hợp, và được tiếp cận với các dụng cụ y tế.
- (2) Các Quốc gia thành viên ASEAN cần tạo một môi trường tích cực nhằm xóa bỏ sự kỳ thị, thờ ơ, từ chối và phân biệt đối xử trong công tác phòng chống, điều trị, chăm sóc và hỗ trợ những người mắc bệnh truyền nhiễm, trong đó có HIV/AIDS.
30. (1) Mọi người đều có quyền hưởng an sinh xã hội, bao gồm bảo hiểm xã hội nếu có, nhằm hỗ trợ họ bảo đảm các phương tiện cho một cuộc sống đầy đủ và có phẩm giá.
- (2) Cần dành sự bảo hộ đặc biệt cho các bà mẹ trong một khoảng thời gian hợp lý trước và sau khi sinh con theo các quy định của luật pháp quốc gia. Trong khoảng thời gian đó, các bà mẹ đang làm việc cần được nghỉ việc có lương hoặc nghỉ việc với đầy đủ các phúc lợi, an sinh xã hội.
- (3) Bà mẹ và trẻ em có quyền được hỗ trợ và chăm sóc đặc biệt. Mọi trẻ em, dù sinh ra trong hay ngoài giá thú, đều được hưởng sự bảo trợ xã hội như nhau.
31. (1) Mọi người đều có quyền được giáo dục.
- (2) Giáo dục tiểu học là bắt buộc và miễn phí cho tất cả mọi người. Giáo dục trung học dưới nhiều hình thức khác nhau cần được phổ cập, tạo điều kiện để tất cả mọi người đều có thể tiếp cận được thông qua các biện pháp thích hợp. Giáo dục kỹ thuật và dạy nghề cần được mở rộng. Giáo dục ở bậc cao hơn cần được tạo điều kiện để mọi người có thể tiếp cận một cách công bằng trên cơ sở năng lực mỗi người.
- (3) Giáo dục phải hướng vào sự phát triển đầy đủ về nhân cách và ý thức về phẩm cách con người. Giáo dục nhằm tăng cường sự tôn trọng đối với các quyền và tự do cơ bản của con người ở các Quốc gia thành viên ASEAN. Hơn nữa, giáo dục cần phải giúp mọi người tham gia có hiệu quả vào xã hội của họ, thúc đẩy sự hiểu biết, khoan dung và tình hữu nghị giữa các quốc gia, các nhóm chủng tộc và tôn giáo, cũng như đẩy mạnh hơn nữa các hoạt động duy trì hòa bình của ASEAN.

32. Mọi người đều có quyền, cá nhân hoặc tập thể, tự do tham gia vào đời sống văn hóa, thụ hưởng nghệ thuật và các lợi ích của khoa học tiến bộ cũng như các ứng dụng của khoa học, kỹ thuật, và hưởng lợi từ sự bảo hộ các quyền lợi tinh thần và vật chất phát sinh từ bất kỳ sáng tạo khoa học, văn học hay nghệ thuật phù hợp của mình.
33. Các Quốc gia thành viên ASEAN nên tiến hành các biện pháp, một cách riêng rẽ hoặc thông qua hợp tác và hỗ trợ khu vực hoặc quốc tế, nhất là về kinh tế và kỹ thuật, trên cơ sở tối đa nguồn lực sẵn có của quốc gia, nhằm từng bước đạt được việc thực thi đầy đủ các quyền kinh tế, xã hội và văn hóa được nêu trong Tuyên bố này.
34. Các Quốc gia thành viên ASEAN có thể quyết định mức độ đảm bảo các quyền kinh tế và xã hội ghi nhận trong Tuyên bố này dành cho những người không phải là công dân của quốc gia đó, có tính đến các quyền con người, tổ chức cũng như nguồn lực của nền kinh tế quốc dân của mỗi nước.

QUYỀN PHÁT TRIỂN

35. Quyền phát triển là một quyền không thể tách ra khỏi các quyền con người nói chung, mang nội hàm là mỗi cá nhân và các dân tộc ASEAN đều có quyền tham gia, đóng góp, thụ hưởng và hưởng lợi một cách công bằng và bền vững từ sự phát triển kinh tế, xã hội, văn hóa và chính trị. Quyền phát triển nên được thực thi nhằm đáp ứng một cách công bằng các nhu cầu phát triển và nhu cầu về môi trường của các thế hệ hiện tại và tương lai. Trong khi phát triển tạo điều kiện và cần thiết để thụ hưởng tất cả các quyền con người, thì sự kém phát triển sẽ không được viện dẫn để biện minh cho hành vi vi phạm các quyền con người đã được quốc tế công nhận.
36. Các Quốc gia thành viên ASEAN cần thông qua các chương trình phát triển hướng tới người dân và có tính tới yếu tố bình đẳng giới nhằm giảm nghèo, tạo ra các điều kiện trong đó có bảo vệ và phát triển môi trường bền vững để nhân dân ASEAN thụ hưởng tất cả các quyền con người được thừa nhận trong Tuyên bố này trên cơ sở công bằng, và không ngừng thu hẹp khoảng cách phát triển trong ASEAN.
37. Các Quốc gia thành viên ASEAN thừa nhận rằng việc thực hiện quyền phát triển đòi hỏi phải có các chính sách phát triển hiệu quả ở cấp độ quốc gia, quan hệ kinh tế đồng đều, hợp tác quốc tế và một môi trường kinh tế quốc tế thuận lợi. Các Quốc gia thành viên ASEAN cần lồng ghép các khía cạnh đa chiều của quyền phát triển vào các lĩnh vực liên quan của tiến trình xây dựng cộng đồng ASEAN và xa hơn; cũng như hợp tác với cộng đồng quốc tế để thúc đẩy phát triển đồng đều và bền vững, phát triển thực tiễn thương mại công bằng và hợp tác quốc tế hiệu quả.

QUYỀN ĐƯỢC HƯỞNG HÒA BÌNH

38. Mỗi cá nhân và nhân dân ASEAN đều có quyền hưởng hòa bình trong một khuôn khổ ASEAN vì an ninh, ổn định, trung lập và tự do, từ đó các quyền được nêu trong Tuyên bố này sẽ được thực thi đầy đủ. Nhằm mục tiêu đó, các Quốc gia thành viên ASEAN cần tiếp tục tăng cường tình hữu nghị và hợp tác để đẩy mạnh hòa bình, hòa hợp và ổn định trong khu vực.

HỢP TÁC THÚC ĐẨY VÀ BẢO VỆ QUYỀN CON NGƯỜI

39. Các Quốc gia thành viên ASEAN chia sẻ lợi ích chung và cam kết thúc đẩy và bảo vệ các quyền con người và quyền tự do cơ bản thông qua, nhưng không giới hạn ở, việc hợp tác với nhau cũng như hợp tác với các thể chế/tổ chức của quốc gia, khu vực và quốc tế liên quan, phù hợp với Hiến chương ASEAN.
40. Không một điều khoản nào trong Tuyên bố này có thể được diễn giải theo hướng ngụ ý cho bất cứ Quốc gia, nhóm người hay cá nhân nào được quyền có bất cứ hành động nào nhằm mục đích làm tổn hại các mục tiêu và nguyên tắc của ASEAN, hoặc làm tổn hại bất cứ quyền con người và quyền tự do cơ bản nào được nêu trong Tuyên bố này cũng như các văn kiện quốc tế về quyền con người mà các Quốc gia thành viên ASEAN là các bên tham gia.

Đã được thông qua bởi Người đứng đầu Nhà nước/Chính phủ các Quốc gia thành viên ASEAN tại Phnôm-Pênh, Vương quốc Căm-pu-chia vào ngày mười tám tháng mười một năm hai nghìn mười hai với một bản gốc duy nhất bằng tiếng Anh.